

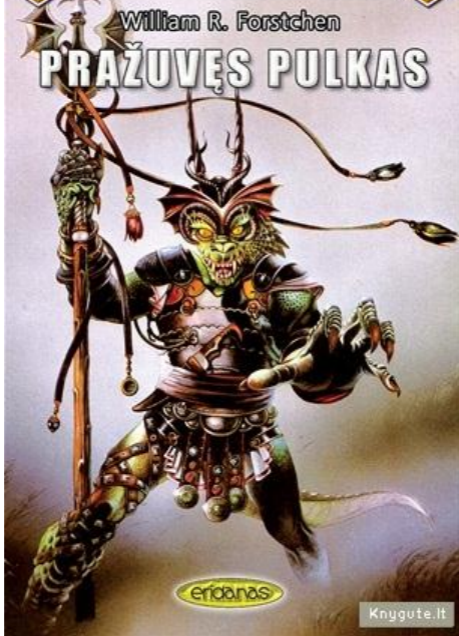

Pasaulinės fantastikos Aukso fondas

William R. Forstchen

PRAŽUVĖS PULKAS

eridanos

Knygute.lt

William R. Forstchen

PRAŽUVĖS PULKAS

Mokslinis fantastinis romanas

1865-ieji, pilietinio karo Amerikoje metai.
Trisdešimt penktasis šiauriečių pulkas
traukiasi iš mūšio lauko. Įlipę į laivą
kareiviai nė nežino, kad plauks pro
Bermudų trikampį, ir kad tai bus paskutinė
jų kelionė Žemės planetoje. Nes atsidurs
jie nežinia kur, pasaulyje, kuriame jau
gyvena viduramžių majai, rusai, senovės
romėnai ir kartaginiečiai. Ir visus juos
tiesiog paralyžiuoja siaubas, pagalvojus
apie tikruosius šio pasaulio valdovus,
kuriems atvykėliai žemiečiai tėra
skerdimui pasmerkta galvijų banda...

Iš anglų kalbos vertė NOMEDA BERKUVIENĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
356 tomas. Serija įkurta 1990m.

William R. Forstchen - RALLY CRY
New York, Roc, 1990

Copyright © by William Forstchen, 1990

Cover art copyright © Christos Achilleos, 1993

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2006
Elektroninė versija © Knygute.lt, 2010

1

1865 metų sausio 2-oji, Virdžinija, Siti-Pointas (pagrindinis Piterašbergą ir Ričmondą apgulios Sąjungos armijos tiekimo ir pergabenimų centras)

Patrankų griausmas nusirito audringu vidurnakčio dangumi. Grįžtelėjęs balne Endrius Lourensas Kinas pažvelgė į už nugaros paliktą mūšio lauką, tarsi tolimi sprogimai lyg sirenų giesmė kviestų atgal į ugnies katilą.

- Ten jau nebe mūsų mūšis, pulkininke.

- Kaip keista, kad pasitraukiame iš jo, Hansai, - tyliai pratarė Endrius tebežiūrėdamas atgal ir stebėdamas, kaip artilerijos žybsnių šviesoje išryškėja Piterašbergo siluetas.

- Keista, kad mes pasitraukiame? Aš velniškai džiaugiuosi išsinešdindamas iš čia! - šūktelėjo Hansas. - Mes ištisą pusmetį kiūtojome apkasuose priešais šitą sumautą maištaujančią miestą. Bus puiku mažumėlę pramankštinti kojas ir įvairovės dėlei pažiūrėti į ką nors kitą, nors tai ir reiškia, kad teks plaukti vienu iš tų idiotiškų laivų.

Išitraukęs kramtomojo tabako plytelę Hansas atsikando gabalėlį ir ištiesė kitą dalį pulkininkui.

Endrius šyptelėjęs pastūmėjo bičiulio ranką. Štai jau dvejus metus Hansas nuolatos siūlė jam kramtomąjį tabaką, ir dvejus metus Kinas atsisakydavo. Atitraukęs akis nuo tolimo mūšio reginio Endrius pažvelgė iš viršaus į savo vyriausiąjį seržantą. Tamsų it sena drobė, išsekusį, liesą veidą gaubė barzda, kurioje žybčiojo žilos sruogelės. Paakius išvagojo gilios raukšlės - ilgų prerijose praleistų metų pasekmė, kur tekdavo stebeilyti ir į ribuliuojančios kaitros, ir į sniego padengtas platybes. Komančių strėlės paliktas randas - atlygis už dvidešimt karinės tarnybos metų. Šis randas nebuvo vienintelis, ir dabar, kai seržantas ėjo greta, matėsi, jog karys mažumėle šlubčioja: pietiečių snaiperio dovanėlė, gauta prie Kold-Harboro.

Pažvelgęs į bičiulį Endrius prisiminė, kaip Hansas pirmą kartą pasiūlė tabako, ir šypsena nutvieskė karininko veidą, nors vis dar sutrikdavo pagalvojęs apie šį įvykį.

Pirmasis bendras jūdviejų mūšis vyko prie Antjetamo. Endrius tebuvo žalias, persigandęs naujokėlis leitenantas, o vyriausiasis seržan-

tas Hansas Šuderis - vienintelis veteranas Trisdešimt penktajame pulke, ką tik sutelkta-me Meino valstijoje. Tą šešiasdešimt antrųjų rugsėjo rytą jie su penkiais tūkstančiais pirmojo korpuso kareivių perėjo keturiasdešimties akrų ploto kukurūzų lauką trypdami prisirpusių burbuolių svarinamus stiebus. Vėliau pakakdavo ištarti "kukurūzų laukas" ir kiekvienas veteranas, nesvarbu, ar šiaurietis, ar konfederatas, suprasdavo, apie ką kalbama. Palikę už nugarų kukurūzų lauką kariai įžengė pro pragaro vartus.

Maištininkai užpuolė juos iš visų pusių. Vieną akimirką aplink viešpatavo tylą: Endrius netgi prisiminė pabaidytų paukščių klykavimą virš galvų, kai išbrido iš lauko ir įsiveržė į mišką netoliese. O po akimirksnio ryto tylą sutrikdė ugnis ir dūmai, tūkstančiai riaumojančių maištininkų užgriuvo karius.

Kuopos vadas pradėjo šūkalioti jam įsaky-mus, bet jaunuolis sustingo suparalyžiuotas baimės. Kitą sekundę kapitonas jau gulėjo atmetęs rankas savo paties kraujo klane; nereg-inčios akys įsistebeilijo į Endrių.

Vaikinukui tesinorėjo tik vieno - pasislėpti už artimiausio medžio ir išvengti kitos kulkos. "Prakeikimas, - klykė persigandęs protas, - juk

esi istorijos profesorius! Kurių velnių čionai atsidanginai?”

Ir tada išgirdo tą tylų, prikimusį balsą:

- Sūneli, ar nenorėtum paragauti kramtomojo tabako?

Už nugaros ištiesęs jam plytelę stovėjo senasis Hansas. Penkių su puse pėdų ūgio vyras vos siekė Endriui petį ir sudėjimu gerokai skyrėsi nuo grakštaus ar net gležno daugiau nei šešto pėdų ūgio leitenanto. Bet Endrius prisiminė, jog tuo momentu Hansas jam pasirodė esąs gigantas, žvelgiantis iš viršaus ramiomis pilkomis akimis.

- Leitenante, jūsų pulkas apšaudomas, mes traukiamės. Manau, turėtumėte padėti vyrukams išsikapstyti iš čia.

Veteranas kalbėjo taip, tarsi patarinėtų akla-vietėn patekusiam vaikui, susidūrusiam su nesuprantamomis naujo žaidimo taisyklėmis.

Tuo momentu ir prasidėjo Endriaus virsmas tikru kareiviu - seržanto žvilgsnis nepaliko kitos išeities.

Vakare prie Endriaus priėjo pulkininkas Estesas ir pareiškė suteikiąs jam kapitono laipsnį už mūšio lauke pademonstruotą narsą ir šaltakraujiškumą. Jo kuopos kareiviai tapšnojo

jaunuoliui per nugarą vadindami jį tvirtu vyruku, žinančiu, kaip reikia vadovauti. Kinas žinojo, jog iki to mūšio Estesas juo nepasitikėjo ir atvirai niurzgėjo, girdi, tarp jo pavaldinių įsimaišęs akiniuotas gudročius iš koledžo. Tačiau tą naktį Endrius suprato galų gale išlaikęs patikrinimą.

O keisčiausia, kad visiškai neprisiminė, ką tuomet darė. Atmintyje išliko tiktai Hansas, kuris visą dieną buvo greta, žvelgė į jį ir kartais patardavo.

- Sūneli, aš mačiau tave šiandien, - pasakė Hansas tą vakarą. - Mačiau tave ir žinojau, kad tapsi kareiviu, kai suprasi, ką ir kaip reikia daryti. Tu daug pasieksi, jei anksčiau negausi galo.

Tuomet paskutinį sykį Hansas pavadino jį sūneliu. Nuo to laiko jisai buvo kapitonas Endrius Lourensas Kinas, ir Hansas tardavo šiuos žodžius išdidžiai, lyg pats būtų juos sugalvojęs.

Po Fredriksbergo Endrius tapo majoru Kinu, ir Hansas, žinantis visas kareiviško gyvenimo gudrybes, išpasakojo begalę pasakų bei istorijų kantriai mokydamas jį, kaip tapti tikru vadu.

O paskui buvo Getisbergas.

Pirmąją kautynių dieną jie stovėjo po kaitria liepos saule. Traukdami į save šviežio šieno kvapą laukė audros iš vakarų.

Nusileidę nuo Makfersono keteros, lydimi penkiasdešimties patrankų akompanimento, dvidešimt tūkstančių maištininkų plūstelėjo į juos tarsi pilkas vandenynas.

Kaip tik tuomet Endrius aiškiai pajuto jaudinantį mūšio džiaugsmą. Greta sproginėjo skaisčiai raudoni mirties žiedai, tačiau ilga mėlyna greta stovėjo lyg akmeninė siena, į kurią turėjo sudužti artėjanti banga.

Pietiečių kanonieriai netrukus ėmė pliekti į jų pozicijas, ir tuzinas sviedinių griausmingai susprogo šalia pulko. Kitą akimirką pulkininko Estesio nebepilko tarp gyvųjų, ir Endrius liko vienas vadovauti Trisdešimt penktajam pulkui.

Kareiviai matė, kaip krito mylimas pulkininkas, ir mėlynųjų greta susvyravo.

Tačiau šįkart Kinui jau nebereikėjo Hanso paramos. Išsitraukęs iš dėklo savąjį kardą Endrius žengė į priekį ir atsistojo priešais pulką, kuriam nuo šiol turėjo vadovauti.

- Greičiau jau saulė patekės vakaruose, nei jie užims šią kalvą! - sušuko jis, ir kareiviai atsiliepė kovingai riaumodami.

Pratrūko siautėti audra, tačiau kovotojai laikėsi atsakydami salve į salvę iš penkiasdešimties žingsnių atstumo.

Visą pragariškos sumaišties kupiną dieną jie stovėjo žūtubūtinai: dvi kareivių gretos, it ledas tirpinamos plieskiančios saulės ir ugnies, kol teliko tik apgailėtina saujelė žmonių, kurie niekada neatsuks priešui nugaros. Endrius širdis plyšte plyšo, ašaros akino karvedį, kai eidamas palei šaulių liniją drąsino kartais stabtelėdamas pakelti nukritusios muškietos ir paleisti šūvio, o Hansas tarsi nebylus šešėlis visur sekė iš paskos.

Ir visgi vieną kartą iš skausmo nustėrusiam Endriui prireikė Hanso paguodos žodžių. Atėjęs į kairįjį flangą patikrinti, ar iš tos pusės juos vis dar dengia Aštuoniasdešimtmatis Niujorko pulkas, vadas porą minučių užtruko pirmosios kuopos pozicijose.

Jaunėlis jo brolis Džonis prie pulko prisijungė vos prieš savaitę. Iš pradžių Endrius ketino nusiųsti berniuką į saugią vietą užnugaryje, bet išdidumas neleido šito padaryti, mat nenorėjo klausyti šnekų apie “numylėtinius”.

Tebūnie prakeiktas tasai absurdiškas išdidumas!

Džonas - tiksliau, brolio liekanos - gulėjo seno klevo šešėlyje, tarytum nugrimzdęs į gilų miegą.

Endrius ilgai žiūrėjo į trapų, sumaitotą kūną, paskui nukreipė žvilgsnį į Hansą. Bet senasis seržantas tylėjo, rūstus jo veidas bylojo, jog dabar ne laikas gedėti. Atsiklaupęs Endrius pabučiavo vienintelį brolių, paskui pakilo nematydamas nieko aplink ir toliau vadovavo mūšiui.

Galų gale jų divizijai teko pasitraukti iš pozicijų, o po keleto minučių ir visa armija leidosi bėgti ieškodama priedangos kalvose už Getisbergo.

Tačiau Endriaus pulkas nepabėgo. Kinas suprato, jog kažkas turi sulaukyti pietiečių ataką ir laimėti laiko, žinojo savo pareigą - jei teks, privalės paaukoti žmones.

Jie traukėsi po žingsnelį, labai lėtai, paleisdavo salvę, pasitraukdavo dešimt žingsnių ir vėl šaudydavo. Pietiečiai prasiveržė flanguose, bet negalėjo judėti toliau, kol laikėsi ši paskutinioji užkarda. Tačiau Trisdešimt penktasis buvo nepalaužiamas.

Pasitraukę į miesto pakraštį jie užtvėrė gatves ir laimėjo laiko. Du trečdaliai kareivių žuvo

- tokią kainą teko sumokėti už vertingąsias penkiolika minučių, kurios nulėmė mūšio baigtį.

Iškėlęs kardą Endrius žiojosi riktelėti komandą trauktis už Kapo kalvos, bet ūmai jį apgaubė akinanti ugnies banga. Jis pajuto apgaubiančią bekraštę tamsą, kurioje nesigirdėjo nė vieno garso, nusprendė, jog miršta, ir daugiau nieko nebejautė.

Endrius taip giliai pasinėrė į prisiminimus, jog vos ne vos atitoko, kai be galo tolimas balsas pašaukė jį vardu.

- Ar kažką sakėte, seržante?

- Tik paklausiau, ar žaizda jums nekelia rūpesčių, sere, - pasakė Hansas sunerimusiomis akimis žvelgdamas į pulkininką.

- Ne, Hansai, nė kiek, - atsakė Endrius ir ūmai suprato, jog visą šį laiką pats to nepastebėdamas trynė kairiosios rankos bigę.

Hansas dirstelėjo į jį tokiu žvilgsniu, koku motina žvelgia į sergantį vaiką. Paskui kažką burbtelėjo panosėje ir nusispjovė tabaku. Jiedu tylėdami jojo iki žemos kalvos viršūnės, nuo kurios išvydo karinį sandėlį ir Siti-Pointo uostą.

- Štai jūsų laivas, sere, - ištarė Hansas rodydamas į vienišą garlaivį prieplaukoje, link ku-

rios leidos kelias. - Man niekada nepatiko šitos sumautos geldos, - suniurzgė seržantas. - Kai plaukiau čionai keturiasdešimt ketvirtaisiais, maniau nusibaigsias pakeliui.

Šiuo momentu aiškiai prasiveržė jo vokiškas akcentas.

Endriui šis faktas visuomet atrodė paradoksiškas. Hansas dezertyravo iš prūsų armijos išvargintas žiaurumo bei prievartos kupino gyvenimo, o atvykęs į Valstijas pirmučiausiai užsiverbavo į kariuomenę, kovojančią su indėnais.

- Meino Trisdešimt penktasis? - pasigirdo iš tamsos. - Ar čia Meino Trisdešimt penktasis?

- Taip, mes čia, - atsiliepė Hansas, ir stambus vyras šniokštuodamas užlipo nuo prielaukos iki jų.

- Jūs pavėlavote - mes jau pražiopsojome sukništą atoslūgį!

Hansą įsiutino kalbančiojo tonas.

- O kas tu toksai? - paniekinamai burbtelėjo jis.

Patamsyje vos įžiūrimas žmogus dėbtelėjo į seržantą ir neatsakęs nosisuko.

- Ir kur velniai nešioją tą Kiną?

Endrius perspėjamai mostelėjo ranka Hansui.

- Aš esu tasai, kurio ieškote, - lygiu balsu ištarė pulkininkas pavarydamas arklį į priekį taip, kad šis nežymiai užkliudytų storulį ir pastarajam tektų žengtelėti atgal. - Su kuo turiu garbės kalbėtis? - lėtai tęsė jis ramiu tonu, kuris, kaip žinojo Hansas, buvo apgaulingas, mat taip tyliai, bemaž droviai Endrius kalbėdavo prieš įniršio priepuolį.

- Tobijas Kromvelis, laivo "Ogankitas" kapitonas. Prakeikimas, pulkininke, jūs turėjote atvykti praeitą rytą. Visas kitas laivynas išplaukė vakar dieną. Visi jau laive ir laukia tik jūsų pulko, nekantraudami galų gale išsinešdinti iš šios šlykščios vietos!

- Mes užtrukome, - atsakė Endrius vis dar tramdydamas įniršį. - Atrodo, maištininkai nusprendė surengti atsisveikinimo puotą, o mano brigados generolui teko laikyti mus rezerve, kol vakarėlis baigėsi.

- Prasmekit jūs visi skradžiai, - burbtelėjo Tobijas. - Liepkite savo žmonėms sulipti į laivą ir dingstam iš čia. Man nepatinka, kad mano laivas išplaukia paskutinis. Ir įsidėmėkite, pulkininke: šiame laive jūs ir jūsų žmonės paklūstate man.

Nelaukdamas atsakymo kapitonas apsisuko ir patraukė atgal į prieplauką išplūsdamas vi-

sus, kurie tik pasipainiojo pakeliui.

- Tenujoja mane velniai! - suniurzgė Hansas.

- Tikiuosi, nenujos, - atsiliepė Endrius nulipdamas nuo žirgo ir įsakydamas Hansui pasirūpinti, kad žmonės suliptų į laivą.

“Tenujoja mane velniai...” Ši frazė įstrigo jam į širdį. Tarytum miglota nuojauta, neapleidžianti Endriaus po Getisbergo.

Visus tris mėnesius ligoninėje po rankos amputacijos jį kankino košmarai. Pulkininkui dingojosi, tarytum likimas žaidžia su juo versdamas plaukti prieš srovę, kai jau nebėra jėgų kilstelėti galvą virš vandens. Naktis užpildydavo merdinčių žmonių klyksmas, vaide nosi berniukų akys, regėjusios pernelyg daug, nebylūs numirėlių veidai stebėjo jį iš tolo. Bet baisiausias buvo vienas sapnas, kuris ir dabar priversdavo surikus pašokti prakaito permerktuose pataluose.

Per tris mėnesius jis pasveiko - bent jau išoriškai. Nepaisydamas pavojaus nuojautos, apmirusia širdimi iš anksto džiaugėsi grįžimu į šią beprotybę. Su šia žaizda ir Kongreso Garbės medaliu, kurį prie pagalvėlės prismeigė pats Linkolnas, Endrius galėjo sugrįžti į Meiną tapęs didvyriu....

